

บทที่ 4

ความต้องการวิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของเกษตรกร

การศึกษาความต้องการวิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของเกษตรกร ซึ่งในการศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากลูกหนี้หรือเกษตรกร จำนวน 200 ราย ใช้วิธีการสัมภาษณ์ แบบมีแบบสอบถาม แต่สามารถเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้เพียง 198 ราย ผลการศึกษาแยกได้ดังต่อไปนี้

4.1 ข้อมูลพื้นฐานของลูกหนี้ หรือเกษตรกร

4.1.1 เพศ

ผลการศึกษาดังตารางที่ 3 พบว่า ลูกหนี้หรือเกษตรกร ร้อยละ 85.4 เป็นเพศชาย และร้อยละ 14.6 เป็นเพศหญิง ซึ่งอาจเนื่องมาจาก การทำสัญญากู้เงินจะให้เพศชายซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัวเป็นผู้ดำเนินการ และสามารถรับผิดชอบในเรื่องดังกล่าวของครอบครัวได้

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของลูกหนี้แยกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	169	85.4
หญิง	29	14.6
รวม	198	100

4.1.2 อายุของลูกหนี

ผลการศึกษาดังตารางที่ 4 พบว่า เกษตรกรหรือลูกหนีจะมีอายุอยู่ในช่วง 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 49 ซึ่งสูงสุด และรองลงมาคือ 41 – 50 ปี ร้อยละ 33.9, ช่วง 31 – 40 ปี ร้อยละ 13.6 เนื่องจากสินเชื่อเกษตรได้มีการให้สินเชื่อตั้งแต่ปี 27 เป็นต้นมา ซึ่งก็อนุมัติให้กับเกษตรกรในวัยทำงานอายุ 40 เป็นต้นไป ปัจจุบันระยะเวลาผ่านไปเกือบ 17 ปี ทำให้อายุของเกษตรกรจึงอยู่ในช่วง 51 – 60 ปี ในอัตราที่สูง

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของลูกหนี แยกตามอายุ

อายุ (ปี)	จำนวน	ร้อยละ
31 – 40 ปี	27	13.6
41 – 50 ปี	67	33.9
51 – 60 ปี	97	49.0
61 ปีขึ้นไป	7	3.5
รวม	198	100

4.1.3 ระดับการศึกษา

ผลการศึกษาดังตารางที่ 5 พบว่าระดับการศึกษาของลูกหนี อยู่ในระดับ ป.4 สูงสุด คิดเป็นร้อยละ 60.6 รองลงมาคือ ป.4 – ป.6 ร้อยละ 18.7 ระดับมัธยมต้นร้อยละ 10.6 และมัธยมปลาย ร้อยละ 10.1 ตามลำดับ เนื่องจากเกษตรกรในอำเภอรอบนอกมักจะไม่มีส่งเสริมให้บุตรหลานศึกษาในระดับชั้นที่สูงๆ โดยจะให้หันมาประกอบอาชีพทางการเกษตรเป็นส่วนใหญ่หลังการสำเร็จการศึกษาชั้น ป.4

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของลูกหนี แยกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
จบ ป.4	120	60.6
จบ ป.4 – ป.6	37	18.7
จบ มัธยมต้น	21	10.6
จบ มัธยมปลาย	20	10.1
รวม	198	100

4.1.4 พืชหลักทางการเกษตรของลูกหนี

ผลการศึกษาดังตารางที่ 6 พบว่า พืชหลักของเกษตรกร คือ ข้าว คิดเป็นร้อยละ 66.2 รองลงมาคือ ถั่วเหลือง ร้อยละ 26.3 ลำไย ร้อยละ 7 และถั่วลิสง ร้อยละ 0.5 เนื่องจากเกษตรกรมักจะปลูกข้าว เพื่อบริโภคเป็นหลัก นอกจากนั้น นอกฤดูการยังปลูกถั่วเหลือง และถั่วลิสง และยังมีสวนลำไย ซึ่งเป็นพืชสวนไว้บริโภคและจำหน่าย

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของพืชหลักทางการเกษตรของลูกหนี

อาชีพหรือพืชผลทางการเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
ข้าว	131	66.2
ถั่วเหลือง	52	26.3
ลำไย	14	7.0
ถั่วลิสง	1	0.5
อื่นๆ		
รวม	198	100

4.1.5 รายได้จากการเกษตรของลูกหนี

ผลการศึกษาดังตารางที่ 7 พบว่ารายได้ของเกษตรกร อยู่ในช่วง 5,001 – 10,000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 95.5 รองลงมา 10,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 3 และ 1,001 – 5,000 บาท/ปี ร้อยละ 1.5 จะเห็นว่ารายได้ของเกษตรกรค่อนข้างต่ำ ซึ่งอาจเป็นเพราะเกษตรกรจะคิดรายได้เฉพาะจากการขายผลผลิตทางการเกษตรเท่านั้น ส่วนพืชผลที่เก็บไว้เพื่อบริโภค เช่น ข้าว ไม่ได้คิดเป็นรายได้รวมเข้าไปด้วย

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้ของลูกหนี

จำนวนรายได้/ปี	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1,000	-	-
ตั้งแต่ 1,001 – 5,000 บาท	3	1.5
ตั้งแต่ 5,001 – 10,000 บาท	189	95.5
ตั้งแต่ 10,001 บาทขึ้นไป	6	3.0
รวม	198	100

4.1.6 อาชีพนอกเหนือจากการเกษตรของลูกหนี้

ผลการศึกษาดังตารางที่ 8 พบว่า นอกเหนือจากอาชีพทางการเกษตรแล้ว เกษตรกรยังมีอาชีพอื่นๆ เช่น รับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 87.4 ซึ่งสูงสุด รองลงมา คือ ค้าขาย ร้อยละ 8.1 และแกะสลัก, ดอกไม้ประดิษฐ์ คิดเป็นร้อยละ 3.5 ซึ่งอาชีพ ดังกล่าว อาจทำในช่วงหลังฤดูเก็บเกี่ยว และเป็นอาชีพที่หาง่าย และไม่ต้องใช้เงินทุนใดๆ ซึ่งก็คือ อาชีพรับจ้างทั่วไป โดยใช้แรงงานเป็นหลัก

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละ ของอาชีพที่นอกเหนือการเกษตรของลูกหนี้

อาชีพนอกเหนือการเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
- รับจ้างทั่วไป	173	87.4
- ค้าขาย	16	8.1
- แกะสลัก, ดอกไม้ประดิษฐ์	7	3.5
- รับเหมาก่อสร้าง	-	-
- อื่นๆ	2	1.0
รวม	198	100

4.1.7 รายได้จากอาชีพนอกเหนือการเกษตรของลูกหนี้

ผลการศึกษาดังตารางที่ 9 พบว่า รายได้/ปี จากอาชีพอื่นนั้น สูงสุดในช่วง 5,001 – 10,000.- บาท คิดเป็นร้อยละ 49.5 รองลงมาช่วง 1,001 – 5,000.- บาท คิดเป็นร้อยละ 43.9 ซึ่งอาจจะเป็นรายได้จากการรับจ้างทั่วไป ซึ่งเป็นอาชีพเสริมของเกษตรกรหลังฤดูเก็บเกี่ยว

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละ ของรายได้จากอาชีพที่นอกเหนือการเกษตรของลูกหนี้

จำนวนรายได้/ปี	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1,000	-	-
ตั้งแต่ 1,001 – 5,000 บาท	87	43.9
ตั้งแต่ 5,001 – 10,000 บาท	98	49.5
ตั้งแต่ 10,001 บาทขึ้นไป	11	5.6
อื่นๆ	2	1.0
รวม	198	100

4.2 ผลการศึกษาภาระหนี้ของลูกหนี้ / เกษตรกร

4.2.1 แหล่งเงินทุนอื่นของลูกหนี้

ผลการศึกษาดังตารางที่ 10 พบว่า เกษตรกรหรือลูกหนี้ได้รับการสนับสนุนเงินทุนจาก ธ.ก.ส. เป็นจำนวนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 71.3 รองลงมาคือ จากสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 20.2 และจากธนาคารพาณิชย์อื่น คิดเป็นร้อยละ 8.5 ซึ่งอาจเนื่องมาจาก ธ.ก.ส. ซึ่งมีนโยบายที่จะสนับสนุนเงินทุนให้กับเกษตรกรอยู่แล้ว และมีการให้กู้ยืมติดต่อกันเป็นเวลานาน ส่วนธนาคารพาณิชย์ อาจมีเงื่อนไขที่ค่อนข้างมาก จึงทำให้เกษตรกรไม่นิยมที่จะขอเงินทุนสนับสนุน

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละของแหล่งเงินทุนของลูกหนี้

แหล่งเงินทุน	จำนวน	ร้อยละ
ธนาคารพาณิชย์อื่น	17	8.5
ธ.ก.ส.	141	71.3
สหกรณ์การเกษตร	40	20.2
นายทุน	-	-
กองทุนหมู่บ้าน	-	-
รวม	198	100

4.2.2 ระยะเวลาในการเป็นลูกหนี้ของธนาคาร

ผลการศึกษาดังตารางที่ 11 พบว่า เกษตรกรส่วนมากเป็นลูกหนี้ของธนาคารเป็นระยะเวลา 14 - 16 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.80 รองลงมาคือ ระยะเวลา 17 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 14.14 และ ระยะเวลา 11 - 13 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.06 ซึ่งจะเห็นว่าลูกค้านี้มีการกู้ยืมเงินจากธนาคารไปไม่ต่ำกว่า 10 ปี

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละของระยะเวลาในการเป็นลูกหนี้ของธนาคาร

ระยะเวลาที่เป็นลูกหนี้ (ปี)	จำนวน	ร้อยละ
11 - 13	12	6.06
14 - 16	158	79.80
17 ปีขึ้นไป	28	14.14
รวม	198	100

4.2.3 วงเงินที่ได้รับอนุมัติสินเชื่อ

ผลการศึกษาดังตารางที่ 12 พบว่า เกษตรกรส่วนมากได้รับอนุมัติวงเงินสินเชื่อในช่วง 5,000 – 8,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 94.5 รองลงมา วงเงินมากกว่า 12,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 3 และวงเงิน 1,000 – 4,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.5 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการกำหนดวงเงินให้เหมาะสมกับการลงทุนในช่วง 1 ฤดูพืชไร่

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละของวงเงินที่ได้รับอนุมัติสินเชื่อของลูกค้า

วงเงินที่ได้รับอนุมัติ (บาท)	จำนวน	ร้อยละ
1,000 – 4,000	5	2.5
5,000 – 8,000	187	94.5
9,000 – 12,000	-	-
มากกว่า 12,000	6	3.0
รวม	198	100

4.2.4 การค้ำประกันหนี้

ผลการศึกษาดังตารางที่ 13 พบว่า การค้ำประกันหนี้ของเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นบุคคลค้ำประกัน คิดเป็นร้อยละ 96.5 รองลงมา ที่ดินและบุคคลค้ำประกัน ร้อยละ 2.0 และที่ดินค้ำประกัน คิดเป็นร้อยละ 1.5 เนื่องจากสินเชื่อเกษตรกรมีเงื่อนไขหากวงเงินต่ำกว่า 10,000 บาท ไม่ต้องให้หลักทรัพย์ค้ำประกันให้มีบุคคลค้ำประกันแทน ซึ่งจากการศึกษาวงเงินลูกค้าส่วนมากอยู่ในช่วง 5,000 – 8,000 บาท ดังนั้นจึงจะใช้บุคคลค้ำประกันเป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนและร้อยละของการค้ำประกันของลูกค้า

หลักประกัน	จำนวน	ร้อยละ
ที่ดิน	3	1.5
บุคคล	191	96.5
ที่ดิน + บุคคล	4	2.0
รวม	198	100

4.2.5 ภาระหนี้เงินต้น

ผลการศึกษาดังตารางที่ 14 พบว่า ลูกหนี้มีภาระหนี้เงินต้นค้างสูงสุดในช่วง 5,000 - 8,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 84.9 รองลงมาคือ 1,000 – 4,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.1 ซึ่งอาจเนื่องมาจากลูกหนี้ขาดการชำระมาเป็นเวลานาน หรือชำระไม่ตรงตามเงื่อนไข ชำระได้เพียงดอกเบี้ยเท่านั้น ทำให้เงินต้นไม่ได้รับการชำระ และมีภาระหนี้ค้างสูงในช่วงดังกล่าว

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนและร้อยละของเงินต้นค้างค้างของลูกหนี้

ภาระหนี้เงินต้นค้าง (บาท)	จำนวน	ร้อยละ
1,000 – 4,000	24	12.1
5,000 – 8,000	168	84.9
9,000 – 12,000	-	-
มากกว่า 12,000	6	3.0
รวม	198	100

4.2.6 ภาระหนี้ดอกเบี้ยค้าง

ผลการศึกษาดังตารางที่ 15 พบว่า ลูกหนี้มีภาระดอกเบี้ยค้างสูงสุดในช่วง 5,000 – 8,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 51.5 รองลงมาช่วง 1,000 – 4,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 37.9 ซึ่งอาจเนื่องมาจากลูกหนี้ไม่ได้เข้ามาชำระ หรือ ชำระไม่ตรงตามจำนวนเงินที่กำหนด จึงทำให้ชำระดอกเบี้ยได้เพียงบางส่วนทำให้ดอกเบี้ยค้างสะสมเพิ่มสูงขึ้นดังกล่าว

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนและร้อยละของภาระหนี้ดอกเบี้ยค้าง

ภาระหนี้ดอกเบี้ยค้าง (บาท)	จำนวน	ร้อยละ
1,000 – 4,000	75	37.9
5,000 – 8,000	102	51.5
9,000 – 12,000	7	3.5
มากกว่า 12,000	14	7.1
รวม	198	100

4.2.7 ระยะเวลาที่ขาดการชำระหนี้ให้กับธนาคารของเกษตรกร

ผลการศึกษาดังตารางที่ 16 พบว่า ระยะเวลาที่ขาดการชำระหนี้ให้กับธนาคารของเกษตรกร จำนวน 13 – 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.02 ซึ่งมีจำนวนสูงที่สุด รองลงมาคือ ระยะเวลา 7 – 12 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.75 และ ระยะเวลา 3 – 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.23 ซึ่งจะเห็นว่าลูกหนี้ขาดการชำระหนี้มาเป็นระยะเวลานาน ซึ่งบางรายอาจจะไม่มีการผ่อนชำระเลยหลังจากที่ได้รับเงินกู้แล้ว

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนและร้อยละของระยะเวลาที่ขาดการชำระหนี้ให้กับธนาคารของเกษตรกร

ระยะเวลาที่ขาดการชำระหนี้	จำนวน	ร้อยละ
3 – 6 ปี	44	22.23
7 – 12 ปี	51	25.75
13 – 18 ปี	103	52.02
รวม	198	100

4.3 ผลการศึกษาความต้องการความช่วยเหลือในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้ / เกษตรกร

4.3.1 ระยะเวลาที่ต้องการขยายในการผ่อนชำระหนี้

ผลการศึกษาดังตารางที่ 17 พบว่า ลูกหนี้หรือเกษตรกร มีความต้องการที่จะขยายระยะเวลาในการผ่อนชำระหนี้ออกไปอีก 3 ปี สูงสุดคิดเป็นร้อยละ 92.4 รองลงมาคือ ระยะเวลา 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.6 , 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.0 เนื่องจากเกษตรกรอาจต้องการทยอยผ่อนชำระหนี้ไปอีกสักกระยะหนึ่ง ซึ่งระยะเวลาจะต้องยาวนานพอสมควร ทั้งนี้อาจเนื่องจากเพื่อให้สอดคล้องกับรายได้ที่จะจัดสรรมาชำระหนี้ให้ได้

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนและร้อยละของระยะเวลาที่ต้องการขยายในการผ่อนชำระหนี้

ระยะเวลาที่ต้องการขยายในการผ่อนชำระหนี้	จำนวน	ร้อยละ
1 ปี	2	1.0
2 ปี	13	6.6
3 ปี	183	92.4
รวม	198	100

4.3.2 จำนวนเงินต้นที่ต้องการขอลดหย่อน

ผลการศึกษาดังตารางที่ 18 พบว่า ลูกหนี้มีความต้องการที่จะขอลดหย่อนเงินต้น ในจำนวน 50% คิดเป็นร้อยละ 98 ต้องการลดหย่อนเงินต้น 60% คิดเป็นร้อยละ 1.5 ลดหย่อน 100% คิดเป็นร้อยละ 0.5 อาจเนื่องมาจากลูกหนี้ต้องการที่จะแบ่งเบาภาระเงินต้นให้น้อยลง เพราะหากลดลงบางส่วนก็จะทำให้สามารถผ่อนชำระหนี้ได้ตามความสามารถที่มีอยู่ในขณะนี้

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนเงินต้นที่ต้องการขอลดหย่อน

จำนวนเงินต้นที่ต้องการขอลดหย่อน	จำนวน	ร้อยละ
50%	194	98.00
60%	3	1.5
100%	1	0.5
รวม	198	100

4.3.3 จำนวนดอกเบี้ยที่ต้องการขอลดหย่อน

ผลการศึกษาดังตารางที่ 19 พบว่า ลูกหนี้ต้องการที่จะขอลดหย่อนดอกเบี้ย ในอัตรา 100% สูงสุด โดยคิดเป็นร้อยละ 97.5 และขอลดหย่อน 50% คิดเป็นร้อยละ 2 โดยเกษตรกรอาจจะสามารถชำระหนี้เงินต้นต่อไปได้ หากได้รับลดหย่อนดอกเบี้ยทั้งหมด เพราะขณะนี้ภาระดอกเบี้ยค้างมีจำนวนเท่ากับภาระหนี้เงินต้น ซึ่งอาจทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ทั้งหมดได้ จึงใคร่ขอลดหย่อนในส่วนของดอกเบี้ยค้างดังกล่าว

ตารางที่ 19 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนดอกเบี้ยที่ต้องการขอลดหย่อน

จำนวนดอกเบี้ยที่ต้องการขอลดหย่อน	จำนวน	ร้อยละ
50	4	2.0
60%	1	0.5
100%	193	97.5
รวม	198	100

4.3.4 แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้อื่นๆ ที่ต้องการ

ผลการศึกษาดังตารางที่ 20 พบว่า แนวทางอื่นในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่ลูกหนี้หรือเกษตรกรต้องการนั้นคือ การหยุดคิดดอกเบี้ย คิดเป็นร้อยละ 98 และการตั้งพักดอกเบี้ยค้าง คิดเป็นร้อยละ 2.0 เนื่องจากเกษตรกร ไม่ต้องการให้ภาระดอกเบี้ยค้างเพิ่มสูงขึ้น และตนเองสามารถชำระได้เฉพาะหนี้ส่วนที่เหลือ จึงได้เสนอแนวทางดังกล่าวมาเพื่อปรับปรุงโครงสร้างหนี้

ตารางที่ 20 แสดงจำนวนและร้อยละของแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้อื่นๆ ที่ต้องการ

แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้แนวทางอื่นๆ	จำนวน	ร้อยละ
หยุดคิดดอกเบี้ยจากเงินต้นที่เหลือ	194	98.0
ตั้งพักดอกเบี้ย	4	2.0
โอนทรัพย์สินชำระหนี้	-	-
รวม	198	100

4.3.5 แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคาร ที่ลูกหนี้ต้องการ

ผลการศึกษาดังตารางที่ 21 พบว่า แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคาร ที่ลูกหนี้ต้องการมากที่สุดคือ วิธีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 99.5 และวิธีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 0.5 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากลูกหนี้พิจารณาในเรื่องของเวลาเพียงประการเดียว ว่าหากได้รับการขยายระยะเวลาาน ก็จะทำให้สามารถชำระหนี้ที่เหลือได้ ซึ่งเงื่อนไขว่าจะลดเงินต้นหรือดอกเบี้ยหรือไม่นั้นไม่ได้เป็นปัจจัยหลัก

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนและร้อยละของแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารที่ลูกหนี้ต้องการ

แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคาร	จำนวน	ร้อยละ
วิธีที่ 1 ชำระหนี้ภายใน 6 เดือน ชำระเงินต้น 100% ลดหย่อนดอกเบี้ยให้ 100%	-	-
วิธีที่ 2 ชำระหนี้ภายใน 12 เดือน ชำระเงินต้น 100% ลดหย่อนดอกเบี้ยให้ 75%	1	0.5
วิธีที่ 3 ชำระหนี้ภายใน 18 เดือน ชำระเงินต้น 100% ลดหย่อนดอกเบี้ยให้ 25%	197	99.5
รวม	198	100

4.4 ผลการศึกษาความร่วมมือในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้

4.4.1 ความร่วมมือที่จะมาลงนามในสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้

ผลการศึกษาดังตารางที่ 22 พบว่า ลูกหนี้ให้ความร่วมมือในการมาลงนามในสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ คิดเป็นร้อยละ 85.9 และไม่พร้อมที่จะมา จำนวนร้อยละ 14.1 สาเหตุอาจเนื่องมาจากลูกหนี้บางรายมีถิ่นฐานไกลจากที่สำนักงานมากกว่า 70 กม. และไม่สะดวกในการมาลงนาม

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนและร้อยละของความร่วมมือที่จะมาลงนามในสัญญา

ความร่วมมือที่จะมาลงนามในสัญญาฯ	จำนวน	ร้อยละ
พร้อมที่จะมาลงนาม	170	85.9
ไม่พร้อมที่จะมาลงนาม	28	14.1
รวม	198	100

4.4.2 ความสามารถในการเดินทางมาชำระหนี้ของลูกหนี้

ผลการศึกษาดังตารางที่ 23 พบว่า ลูกหนี้สามารถเดินทางมาชำระหนี้ยังสำนักงานของธนาคารได้ คิดเป็นร้อยละ 72.7 ไม่สามารถมาได้ จำนวนร้อยละ 27.3 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมีลูกหนี้ที่อาศัยอยู่ในอำเภอรอบนอก ระยะทางไกลกว่า 70 กม. การเดินทางค่อนข้างลำบาก เสียค่าใช้จ่ายสูง จึงไม่สามารถเดินทางมาชำระหนี้ด้วยตนเองได้

ตารางที่ 23 แสดงจำนวนและร้อยละของความสามารถในการเดินทางมาชำระหนี้ของลูกหนี้

ความสามารถในการเดินทางมาชำระหนี้	จำนวน	ร้อยละ
ได้	144	72.7
ไม่ได้	54	27.3
รวม	198	100

4.4.3 ความต้องการด้านบริการในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้

ผลการศึกษาดังตารางที่ 24 พบว่า ลูกหนี้ต้องการให้ธนาคารบริการในด้าน การมารับชำระหนี้ยังถิ่นฐานของลูกหนี้ คิดเป็นร้อยละ 96.5 หรือจัดให้มีหัวหน้ากลุ่มรับผิดชอบในการเก็บหนี้ คิดเป็นร้อยละ 3 อาจเนื่องมาจาก ระยะทางไกลดังผลการศึกษาหัวข้อที่ผ่านมาข้างต้น มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ดังนั้นจึงมีความต้องการที่จะให้ธนาคารมีบริการในการมารับชำระหนี้ดังกล่าว

ตารางที่ 24 แสดงจำนวนและร้อยละของความต้องการด้านบริการในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้

ความต้องการด้านบริการ	จำนวน	ร้อยละ
มารับชำระหนี้เอง	191	96.5
มารับชำระเป็นรายปี	1	0.5
จัดให้หัวหน้ากลุ่มรวบรวม	6	3.0
รวม	198	100

4.4.4 วิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารที่ลูกหนี้ต้องการเพิ่มเติมหรือแก้ไข

ผลการศึกษาดังตารางที่ 25 พบว่าวิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่ลูกหนี้ต้องการเพิ่มเติม นอกเหนือจากที่มีอยู่ขณะนี้คือ การผ่อนชำระเป็นรายปี คิดเป็นร้อยละ 62.2 และการให้กู้เพิ่มเติมเป็นร้อยละ 22.2 และวิธีอื่นๆ ดังตาราง ปัจจุบันเงื่อนไขการชำระหนี้จะผ่อนชำระเป็นรายเดือน ลูกหนี้อาจมีความต้องการที่จะชำระเป็นรายปี ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับรายได้เพิ่มและสามารถชำระหนี้เดิมได้

ตารางที่ 25 แสดงจำนวนและร้อยละของวิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่ลูกหนี้ต้องการเพิ่มเติม/แก้ไข

วิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ที่ต้องการเพิ่มเติม/แก้ไข	จำนวน	ร้อยละ
ผ่อนชำระหนี้เป็นรายปี	108	54.6
พักชำระหนี้	25	12.6
ธนาคารให้กู้เพิ่ม	53	26.8
หยุดคิดดอกเบี้ย	12	6.0
รวม	198	100

4.5 วิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่เหมาะสม

ผลการศึกษาความต้องการวิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของเกษตรกร ซึ่งได้ศึกษาถึงข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกร ภาระหนี้ของเกษตรกร ความต้องการความช่วยเหลือในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และความร่วมมือในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของเกษตรกร สามารถที่จะนำผลการศึกษาที่ได้มาเป็นปัจจัยที่จะพิจารณาถึงความต้องการวิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของเกษตรกรได้โดย

1. ความต้องการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของเกษตรกรในแนวคิดหรือวิธีของเกษตรกร ซึ่งสามารถที่จะสรุปได้จากการระบุความต้องการระยะเวลาที่จะขอขยายในการผ่อนชำระหนี้ จำนวนเงินต้นที่ขอลดหย่อน จำนวนดอกเบี้ยที่ขอลดหย่อน ดังนี้ (ดังตารางที่ 17, 18, 19)

วิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของเกษตรกร คือ ขอบขยายระยะเวลาในการผ่อนชำระหนี้ออกไปจำนวน 36 เดือน โดยขอลดหย่อนเงินต้นค้าง 50% ขอลดหย่อนดอกเบี้ยค้าง 100%

2. วิธีปรับปรุงโครงสร้างหนี้โดยเป็นแนวคิดของธนาคารซึ่งกำหนดให้ 3 วิธีนั้น เกษตรกรได้เลือกวิธีที่จะขอปรับปรุงโครงสร้างหนี้ดังนี้

วิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้วิธีที่ 3 คือ ขอย้ายระยะเวลาในการผ่อนชำระหนี้ ออกไปอีก 18 เดือน โดยชำระเงินต้นค้าง 100% ลดหย่อนดอกเบี้ยให้ 25% (ดังตารางที่ 21)

จากความต้องการวิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของเกษตรกรโดยวิธีของเกษตรกร และวิธีของธนาคาร นั้น จะเห็นว่าเป็นวิธีที่มีความแตกต่างกันมากกล่าวคือ เกษตรกรจะขอย้าย ระยะเวลาออกเป็น 2 เท่าของระยะเวลาที่ธนาคารกำหนดไว้ ส่วนการลดหย่อนเงินต้นก็ได้ขอลด หย่อนถึง 50% และขอลดหย่อนดอกเบี้ยค้างทั้งหมด แต่อย่างไรก็ตามทั้งธนาคารและลูกหนี้ควร พิจารณาถึงความเหมาะสมที่ทั้ง 2 ฝ่าย สามารถรับเงื่อนไขที่สามารถปรับเปลี่ยนใหม่ได้ โดยนำผล การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ภาระหนี้ของเกษตรกร ความต้องการในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และ ความต้องการความช่วยเหลือในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของเกษตรกร มาพิจารณาเป็นวิธีการปรับ บัรปรุงโครงสร้างหนี้ที่เหมาะสมตรงกับความต้องการของเกษตรกรได้ดังนี้

1. ระยะเวลาที่จะขยายในการผ่อนชำระหนี้ พิจารณาแล้วเห็นว่าหนี้สินเชื่อเพื่อ การเกษตรเป็นหนี้ที่ยากจะแก้ไขให้มีข้อมูลภายในระยะเวลาอันสั้น และเป็นหนี้ที่พร้อมจะเป็นหนี้ สูญได้ทุกขณะ ซึ่งหากไม่ผ่อนปรนตามเงื่อนไขที่เสนอ ทั้งนี้ปัญหาหลักเกิดจากตัวลูกหนี้เองซึ่ง เป็นเกษตรกร เป็นผู้ซึ่งมีรายได้น้อย และอาชีพการเกษตรเป็นอาชีพที่มีความไม่แน่นอนในเรื่องของ รายได้และที่สำคัญพื้นฐานของเกษตรกรของประเทศก็เป็นผู้ที่มีฐานะยากจนอยู่แล้วซึ่งในการช่วย เหลือเกษตรกรของภาครัฐบาลนั้น ปัจจุบันก็ได้มีการพักชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ที่เป็นเกษตรกรเป็น ระยะเวลา 3 ปี ทั้งนี้เพื่อให้เกษตรกรได้มีโอกาสที่จะฟื้นตัวจากผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิด ขึ้น ดังนั้นธนาคารพาณิชย์ควรที่จะให้การช่วยเหลือเกษตรกรตามนโยบายของรัฐบาลเช่นกัน โดย การขยายระยะเวลาในการผ่อนชำระหนี้่ออกไปอีก 3 ปี ตามที่เสนอขอ

2. การลดหย่อนเงินต้นค้างชำระ ซึ่งจากความต้องการของเกษตรกรซึ่งระบุที่จะ ขอลดหย่อนเงินต้นถึงจำนวน 50% ทั้งนี้เพื่อแบ่งเบาภาระหนี้เงินต้นดังกล่าว ซึ่งจากประเด็นการ ขอลดหย่อนเงินต้นนี้ เป็นเงื่อนไขที่เป็นไปได้ค่อนข้างยากเพราะจะทำให้ธนาคารผู้เป็นเจ้าของหนี้ได้ รับความสูญเสียในจำนวนสูง เกิดการขาดทุน และขาดสภาพคล่องไปในที่สุด ดังนั้นการขอลด หย่อนในส่วนนี้จึงเห็นว่าเป็นไปไม่ได้ตามเสนอ แต่อย่างไรก็ตามธนาคารก็ยังสามารถที่จะลด หย่อนให้ได้โดยพิจารณาเป็นกรณีทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่เสนอข้างต้นเช่น ลูกหนี้ล้มละลาย หลักทรัพย์ มีมูลค่าไม่คุ้มหนี้เป็นต้น

3. การขอลดดอกเบี้ยค้างชำระ จากความต้องการขอเกษตรกรได้ขอลดดอกเบี้ย 100% ในขณะที่ธนาคารสามารถที่จะลดหย่อนให้ได้เพียง 25% ในระยะเวลา 18 เดือน ซึ่งในส่วนนี้ เห็นว่าภาระหนี้ดอกเบี้ยค้างส่วนใหญ่เท่ากับจำนวนเงินต้นค้างชำระ ซึ่งก็เป็นภาระหนี้ที่สูงเกินที่ เกษตรกรผู้มีรายได้น้อยจะแบกรับไหวได้ ดังนั้นการลดหย่อนดอกเบี้ยจึงเห็นควรที่จะลดหย่อนให้ ได้โดยที่ ธนาคารก็จะได้รับชำระหนี้เงินต้นคืนทั้งหมดภายในระยะเวลา 36 เดือน

ดังนั้นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับเกษตรกรนั้นจึงเป็นวิธีที่ธนาคารเกิดความสูญเสียบ้าง โดย ได้รับชำระหนี้คืนบางส่วน และเกษตรกรก็สามารถที่จะผ่อนชำระหนี้ได้ตามเงื่อนไขที่กำหนด วิธี การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่เหมาะสมสำหรับเกษตรกรควรมีแนวทางดังนี้ ระยะเวลาที่ขยาย ออกไปในการผ่อนชำระหนี้ 36 เดือน โดยชำระเงินต้นจำนวน 100% ลดหย่อนดอกเบี้ยค้าง ณ วันที่ทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้จำนวน 100%